

Äänekosken kaupungin vastine Koivuranta Oy:n valitukseen

Valittajan referenssien riittävyys

Valittajankin toteamalla tavalla valittaja on ilmoittanut vain yhden referenssiedon tarjouspyynnössä edellytetyn kahden referenssin sijaan. Hankinnan laajuus ja laatu huomioon ottaen vaatimus kahdesta vähintään lukukauden pituisesta referenssitoteutuksesta ei ole kohtuuton.

Hankintayksiköllä on hankintalain mukaan velvollisuus sulkea tarjous hankintamenettelyn ulkopuolelle, mikäli tarjoaja ei ole tarjouksessaan ilmoittanut tietoja, joiden perusteella soveltuvuusvaatimusten voidaan katsoa täyttyvän. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tarjoaja vastaa tarjouksen virheettömyydestä. Edelleen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaisesti hankintayksikkö ei voi sallia tarjouksen jälkikäteistä parantamista uusien referenssiasiakkaiden ilmoittamisella edes siinä tapauksessa, että tietäisi lisäyksenä ilmoitettavien referenssien tosiasiallisesti toteutuneen. Asian arvioinnissa ei ole merkitystä sillä, että hankintayksikkö tietäisi tarjoajan toteuttaneen myös sellaisia referenssejä, joita tämä ei ole ilmoittanut tarjouksessaan.

Hankintayksiköllä ei ole velvoitetta pyytää tarjouksiin täydennystä eikä hyväksyä esitettyjä täydennyksiä, joten hankintayksikön ei voida katsoa olevan vastuussa tarjouksen hylkäykseen johtaneista puutteellisuuksista. Täydennyspyyntö on kuitenkin toimitettu käyttäen julkisissa hankinnoissa vakiintunutta sähköistä kilpailutusjärjestelmää, josta täydennyspyyntö on toimitettu tarjoajan ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Hankintayksikkö ei voi olla vastuussa siitä, lukeeko tarjoaja hänen ilmoittamaansa sähköpostiosoitteeseen toimitetun viestin tai siitä millaisilla asetuksilla tarjoajan roskapostisuodatin toimii. Täydennyspyynnöt on toimitettu samalla tavalla kaikille tarjoajille, joilta on pyydetty täsmennystä tarjouksessa ilmoitettuihin tietoihin. Muut tarjoajat ovat vastanneet toimitettuihin täsmennyspyyntöihin.

Valittajan mahdollisuus voittaa tarjouskilpailu

Tarjouspyynnön mukaisesti hankinnan toteuttajaksi valitaan hyväksyttävistä tarjouksista suurimman vertailupisteluvun saanut tarjoaja. Valittajan tarjousta ei hankintalain mukaisesti voida hyväksyä eikä sitä siten voitaisi valita, vaikka tarjous olisi vertailuperusteiden perusteella paras. Valittajalla ei kuitenkaan olisi ollut tosiasiallista mahdollisuutta voittaa tarjouskilpailua, vaikka tarjous olisi ollut hyväksyttävissä. Hankintapäätöksen yhteydessä toimitetun tarjousten vertailutiedoston mukaisesti valitun tarjoajan vertailupisteet olivat 90 pistettä ja toiseksi tulleen tarjoajan vertailupisteet 89,04 pistettä, kun taas valittajan vertailupisteet olisivat olleet 81,44, mikäli tarjous olisi ollut hyväksyttävissä. Osakokonaisuuteen valittiin vain yksi palveluntuottaja, joten valittaja ei olisi voinut tulla valituksi hankinnan toteuttajaksi, vaikka tarjous olisi hyväksytty tarjousvertailuun.

Tarjouskilpailuun osakokonaisuudessa 1 hyväksyttävät ajoneuvot

Tarjouspyynnössään hankintayksikkö ei ole edellyttänyt 13 matkustajapaikkaa yli 13-vuotiaille. Tarjouspyynnön vaatimus on koskenut oppilaspaiikkoja. Hankintayksiköllä on oikeus olettaa koulukuljetuksia vakiintuneesti ja ammattimaisesti toteuttavien yritysten ymmärtävän 13 oppilaspaikan vaatimuksen tarkoittavan ajoneuvon varustelua, joka mahdollistaa enintään 13 oppilaan sijoittamisen ajoneuvoon, mikäli se on tieliikennelain matkustajille asettamien ikävaatimusten puolesta mahdollista. Oppilaspaiikkojen lukumäärää koskevan vaatimuksen on tullut olla erityisesti ymmärrettävissä lukuvuoden alkaessa alle 13-vuotiaiden oppilaiden kuljettamiseen käytettävien paikkojen vaatimukseksi, sillä oppilaspaikan termiä on käytetty tarkentavana vaatimuksena tarjottavalle 1+8 paikkaisen henkilöauton / tilataksin yhteydessä, jolloin

hankintayksikkö ei ole voinut tarkoittaa termillään mitään muunlaista oppilaspaikkaa. Myös KHO on päätöksellään 1885/2020 vahvistanut, että oppilaspaikan ja matkustajapaikan termit ovat toisistaan erillisiä, eikä oppilaspaikkoja koskevaa vaatimusta tule soveltaa matkustajapaikkavaatimuksena.

Tarjouspyynnössä vaadittu oppilaspaikkojen lukumäärä kuvaa vaadittua ajoneuvon varustelua, sillä myös alle 13-vuotiaille oppilaille tulee olla turvavyövarustus ja oppilaiden sijoitteluun soveltuvat istuimet. Lainsäädännön asettamat rajoitukset matkustajamäärässä puolestaan ovat reittisuunnittelua koskevia vaatimuksia, jotka kaupunki huomioi kuljetusreittien laadinnassa. Käytettävä ajoneuvo ei muutu oppilaskäytössä 12-paikkaiseksi sen perusteella, että hankintayksikkö saattaa joillakin reiteillä suunnitella reitit oppilaspaikkojen käyttöä rajoittavalla tavalla. Tarjouspyynnön ja voimassaolevien sopimusten mukaisesti kaupunki vastaa reittisuunnittelusta. Kuljetettavat henkilöt ja reitit suunnitellaan aina lainsäädännön mukaisesti. Hankintayksikkö on optimoinut reittisuunnittelua ja varmistanut tosiasialliset mahdollisuutensa järjestää hankittava palveluntuotanto lainsäädännön mukaisesti tarjouspyynnön mukaisella ajoneuvokalustolla.

Kaupungin päätös hyväksyä tarjousten vertailuun kahdeksalle matkustajapaikalle rekisteröityjä henkilöautoja, joissa on 13 oppilaspaikkaa ei ole tarjouspyynnön eikä tieliikennelain vastainen. Tarjouspyynnön mukaisesti ”Osakokonaisuuden palveluntuotanto edellyttää, että käytettävässä ajoneuvossa on istumapaikat kuljettajalle, vähintään 13 oppilaspaikkaa ja lisäksi vähintään yksi esteetön pyörätuolipaikka. Päivittäisessä palveluntuotannossa on voitava hyödyntää kaikkia oppilaspaikkoja ja pyörätuolipaikkaa, mutta kaikkien oppilaspaikkojen ja pyörätuolipaikan ei tarvitse olla samanaikaisesti käytettävissä. Ajoneuvo voi olla rekisteröity henkilöautoksi tai linja-autoksi, palveluntuotantoon hyväksytään oppilaspaikkavarusteltu tilataksi (1+8 / 13 oppilaspaikkaa) tai pikkubussi, kunhan paikkavaatimus ja muut ajoneuvoa koskevat vaatimukset täyttyvät.”. Hankintayksikkö on siten tarjouspyynnössä nimenomaisesti ilmoittanut hyväksyvänsä vertailuun sekä linja-autoiksi rekisteröidyt ajoneuvot että kuljettajalle ja kahdeksalle matkustajalle rekisteröidyt henkilöautot, joissa on koulukuljetuskäyttöön hyväksytyt lisäturvavyöt 13 oppilaalle.

Hankintayksiköllä on oikeus määritellä hankinnan kohde parhaaksi katsomallaan tavalla, eikä valittaja voi vaatia hankintayksikköä määrittelemään ja rajaamaan kuljetuksiin käytettävää kalustoa sen perusteella, millaisia reittikuormitukset ovat aiempien sopimusten mukaisesti laaditulla reittisuunnittelulla olleet. Kuljetustarpeissa ja reittisuunnittelun lähtökohdissa tapahtuu vuosittain muutoksia, joiden johdosta kalustovaatimusta on ollut perusteltua muuttaa vuosien takaiseen vaatimukseen nähden.

Markkinaoikeuden pyytämiä täydentäviä tietoja

Hankinnan ennakoitu arvonlisäveroton kokonaisarvo

Osakokonaisuuden 1 ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on 150 000 €. Hankinnan ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa on kaikkien osakokonaisuuksien osalta yhteensä 1 450 000 €. Hankinnan ennakoituun arvoon on laskettu mukaan myös mahdolliset optiokaudet.

Hankinnan sopimuskausi

Osakokonaisuus 1: hankinnan sopimuskausi kaksi ja puoli lukuvuotta (= viisi lukukautta) + optiokausi yksi lukuvuosi (kaksi lukukautta), eli kevätlukukauden 2024 alusta kevätlukukauden loppuun 2026 ja lisäksi mahdollinen optiovuosi. Arvioitu alkamispäivä 1.1.2024 ja päättymispäivä 31.7.2026 + mahdollinen optiokausi 1.8.2026-31.7.2027

Hankintapäätöksen tiedoksianto

Päätös on annettu kaikille tarjoajille (ml. valittajalle) tiedoksi 8.11.2023 sähköisen kilpailutusjärjestelmä Clodian kautta, josta tiedoksianto on lähtenyt tarjoajan ilmoittamaan sähköpostiosoitteeseen. Tiedoksianto on sisältänyt pöytäkirjanotteen (sisältäen hankintapäätöksen ja muutoksenhakuohjeen) sekä liitedokumentit "Tarjousten käsittely hankintamenettelyssä 471742 henkilökuljetukset 2024-2026 (2027-2030), määräjän salassapidettävä" ja "Vertailutaulukko 471742 henkilökuljetukset 2024-2026 (2027-2030), määräjän salassapidettävä"

Hankintapäätöksen täytäntöönpano

Hankintayksikkö katsoo valituksen kohdistuvan hankintapäätöksen KH 06.11.2023 § 419 kohtiin 1 ja 3. Muihin päätöskohtiin valittajalla ei ole asianosaisasemaa eikä valittaja ole esittänyt muihin päätöskohtiin liittyviä vaatimuksia tai perusteluja. Osakokonaisuutta 1 koskevaa hankintasopimusta ei ole allekirjoitettu eikä hankintapäätöstä (kohdat 1 ja 3) pantu täytäntöön.

Asiakirjajäljennökset

Varsinaisen vastineen lisäksi markkinaoikeudelle toimitetaan jäljennökset asiaan oleellisesti vaikuttavista asiakirjoista erillisinä tiedostoina.

Mikäli toimitettavissa asiakirjajäljennöksissä on liikesalaisuuksia, ne merkitään asiakirjoihin selkeästi. Tällöin asiakirjoista toimitetaan myös sellaiset kappaleet, josta liikesalaisuudet on poistettu.

Oikeudenkäyntikulut

Hankintayksikkö vaatii, että valittaja velvoitetaan korvaamaan asian käsittelystä kaupungille aiheutuneet oikeudenkäyntikulut kokonaisuudessaan viivästyskorkoineen. Vastineen toimittamiseen mennessä oikeudenkäyntikuluja on aiheutunut asian selvittelyyn ja vastineen laatimiseen kuluneesta työajasta n. 360 €. Lopullisten kulujen määrään vaikuttavat mm. asiakirjojäljennösten toimittamisesta ja mahdollisista muista jatkoselvityksistä johtuvat kustannukset. Kulujen lopullinen määrä vahvistetaan myöhemmin.